

ආසියාවේ වත්කම් බුබුලු ගෝලීය මූල්‍යමය අස්ථාවරත්වයට තෙල් වත්කරයි

Asia's asset bubbles fuel global financial instability

ජෝන් වාන් විසිනි

2009 නොවැම්බර් 30

එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ මන්දගාමීත්වය මූල්‍යමය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම සහ යුද්ධයක් මුදල ඩොලරයට අනුව ප්‍රතිගුණනය කිරීමට චීනය මත ඇමරිකාව දමන්නාවූ පීඩනයද සමග එක්වූ චීනයේ දැවැන්ත ප්‍රයත්න බැංකු නය මගින් නැගෙනහිර ආසියාවේ රටවල් ගනනාවක් හරහා දේපල මිලෙහි වේගවත් නැගීමට තුඩු දුන් නය ප්‍රවාහයක් උත්පාදනය කර තිබේ. ප්‍රතිඵල වශයෙන් සමපේක්ෂක සර්පිලයන් විසින් නව ගෝලීය අස්ථාවරත්වයන් නිර්මාණය කරමින් පවතී.

මෑතක දී සිංගප්පූරුවේ රැස්වූ ආසියානු-පැසිෆික් ආර්ථික සහයෝගිතාව (ඒපීරීසී) අතරතුර දී ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයට අවධානය යොමු කරමින් ලෝක බැංකු අධිපති රොබර්ට් සෝලික් අනතුරු අඟවා සිටියේ "ද්‍රවශීලිතා නලය" විවෘත කිරීම මගින් "2010 වසරේ විස්වාසය කාබාසිනියා කල හැකි" උද්ධමනය සහ වත්කම් බුබුලු නිර්මාණය කරනු ඇති බවයි.

"වත්කම් බුබුලු පිලිබඳ අනතුරු වෙත සාවධාන වන්න" හිසින් නොවැම්බර් 24වෙනි දින ආසියානු-පැසිෆික් ආසියාවේ බියකරු තත්වය ගැන සෝලික් විශේෂයෙන් ම අනතුරු ඇඟවූවේ ය. "මෑතක දී ෂැංහයිහි පැවැති වෙන්දේසියක දී වානිජ දේපලකට පසුගිය වසරේ මොනායම් ම හෝ අයුරකින් ආකර්ශිත නොවූ වාර්තා ගත ලන්සුවක් ඇදී ඒමත් සමග ඔක්තෝබර් මාසයේදී, මාස 14කට පසු ඉහල ම අගය සලකනු කරමින් චීනයේ නිවාස මිල ඉහල ගියේය" හෙතෙම ලිවුවේය.

"ආසියාවේ සෑම තැනක ම පාහේ - විශේෂයෙන් හොං කොං සහ සිංගප්පූරුවේ - ව්‍යාපාර වස්තු වෙලඳාම සහ දේපල මිල වැඩෙමින් පවතී. රන් මිල ඉහල යමින් පවතින අතර වෙලඳ භාණ්ඩ මිල ඉහල යන අයුරක් පෙනේ. ඉහිල් මුදල්, සීග්‍රයෙන් වංචල වන භාණ්ඩ වෙලඳ පොල, මෑතක දී ඉන්දියාවේ සිදු

වූවාක් වැනි සුලු අස්වැන්න යන සියල්ලහි ඒකාබද්ධතාව මගින් 2010 වසර දුප්පත් රටවල් සඳහා තවත් හයානක වසරක් නිර්මාණය කල හැකිය. ලෝකය ප්‍රකෘතිමත් වනවිට වත්කම් බුබුලු, ජීවන කොන්දේසීන් යලිවතාවක් විනාශ කිරීමටත් තවත් මිලියන ගනනාවක් දරිද්‍රතාවට ඇද දැමීමටත් තර්ජනය කරමින් ඊලඟ බිඳුමට මග පාදනු ඇත."

ආසියාවේ සිදුවෙමින් පවතින දේ ගෝලීය ප්‍රපංචයක කොටසක් වේ. විවිධ බැංකු, හෙජ් අරමුදල් සහ ප්‍රධාන ආන්ඩු විශේෂයෙන් වොෂිංටන් විසින් ඇප බඳිනු ලැබූ මූල්‍යමය ආයතන විසින් ලාභ ඇමරිකන් ඩොලර් - අනෙකුත් ඉහල ඉපයීම්වලින් සමන්විත මුදල්වල ආයෝජනය කිරීමට - නයට ගනිමින් සිටින අතර මෙමගින් ජාත්‍යන්තරව උත්මාදනීය මූල්‍යමය සමපේක්ෂනය ප්‍රානවත් කරමින් තිබේ.

ආසියාවේ, මූලිකම ප්‍රශ්නය වන්නේ තම අපනයන මත පදනම් වූ කාර්මාන්තයන්ගේ විශාල කඩාවැටීම යලි හැරවීමට බීජිං විසින් අන කරනු ලැබ ක්‍රියාවට දැමූ අඩු පොලී බැංකු නය ප්‍රවාහයක් කොටස් වෙලඳ පොල සමපේක්ෂනයට සහ තත්‍ය දේපල වෙතට ගලා යෑමට සලසා ඇති චීනයේ ය. එමෙන් ම සමපේක්ෂකයෝ, ඔබ්බා පාලන තන්ත්‍රය විසින් චීනය සමග එක්සත් ජනපදයේ ඇති දැවැන්ත වෙලඳ හිඟය අඩු කිරීම පිනිස බීජිංවලට ඩොලරය සමග ඇති තම තත්‍ය බැඳීම අවසන් කරන ලෙස සහ ඇමරිකන් සමාගම්වලට වඩාත් අපනයන අවස්ථාවන් විවර කරන ලෙසත් කරන බලපෑමේ වාසිය ඩැහ ගනිමින් සිටී. යුද්ධයක් මුදල ඉහල යනු ඇත ය යන අපේක්ෂාව මත චීනය වෙත සමපේක්ෂක අරමුදල් ගලා එමින් තිබේ.

පසුගිය බදාදා දින වෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නලයට අනුව සැප්තැම්බර් මාසයේ ඩොලර් බිලියන 61කින් ඉහල ගිය චීන විදේශ මූල්‍ය සංචිතවලින් හරි අඩකට

ම දායක වී තිබිය හැක්කේ ප්‍රධාන වසයෙන් ම යුවාන් මුදල බලපවත්වන දේපලවල ප්‍රතිගුණනයක් පිලිබඳ පූර්ව කල්පනයෙන් ගලා ආ එම “අලුත් ම මුදල්” වලිනි. ප්‍රාග්ධන සංවලනය පිලිබඳ විනයේ නාමමාත්‍රිකව පවත්නා දැඩි පාලනය තිබියදීත් එවැනි ගලාඒම් අස්ථාවරත්වයක් අත්දැකීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාවන් විවර කල හැක. 2008 වසරාවසානයේ සහ 2009 මුල්භාගයේ ගෝලීය මූල්‍යමය කලබලගැනිය මධ්‍යයේ සමපේක්ෂක ප්‍රාග්ධනයේ වේගවත් ඉවත ගලායෑමක් විනයේ අපනයන අංශයට පසු දෙවැනි බලකනුව වන ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයේ තියුණු පහල යාමකට හේතු වූවේය.

විනයේ විශාලතම පොද්ගලික තත්‍ය දේපල සංවර්ධකයන්ගෙන් එකක් වන සෝහෝ වෛනාහි ප්‍රධාන විධායකාව වන ස්හැන් ෂිං නොවැම්බර් 18වෙනි දින ෆයිනැන්සියල් ටයිම්ස් පුවත්පතට ප්‍රකාශ කලේ, දේපල වෙලඳ පොලේ වියරු සහගත නාස්තිකාර ආයෝජන “සමස්ත රට පුරාමත් සෑම තත්‍ය දේපල බන්ධියකමත් වැඩි වැඩියෙන් හිස් ගොඩනැගිලි ප්‍රතිඵල වසයෙන් ඉතිරි කර තිබේ” ය යනුවෙනි. නිව් යෝර්ක් මෑන්හැටන්හි පුරප්පාඩු රේට්ටුව සියයට 10-15 අතර ගතනකට පැමිණි විට “අහස කඩා පාත් වූවාක් වැනි හැඟීමක් ඔවුන් විඳිති” එහෙත් ෂැංහයි පලාතේ පූඬෝන්ග් දිස්ත්‍රික්කයේ පුරප්පාඩු රේට්ටුව සියයට 50ත් ඉක්මවන අතර අහස සිපගන්නා මහල් ගොඩනැගිලි තවමත් ඉදිකරමින් පවතී. “දල ජාතික නිෂ්පාදනයේ වර්ධනය දෙසට ඔබේ අවධානය යොමු කරන්නේ නම් ඔබ විනය ගෝලීය ආර්ථිකය ධාවනය කරන්නා වූ නවක එන්ජිමක් ලෙස දකිනු ඇත, එහෙත් මේ සා පරිමාන නාස්තිකාර ආයෝජන මගින් කෙලෙස මෙහි වර්ධනය ඇති කරන්නේදැයි ඔබ බැලුවහොත් එවිට ඔබට එතරම් සර්වභූතවාදී විමර්ශනම් නොහැකි වෙනු ඇත” යි ස්හැන් අනතුරු ඇඟවූවාය.

විශාල සහ මධ්‍යම පරිමාන නගර 70ක නාගරික දේපල මිලගනන් සැප්තම්බර් මාසයේ පැවැති සියයට 2.8 ඉක්මවමින් ඔක්තෝබර් මාසයේ දී සියයට 3.9ක මට්ටමට ඉහල නැගුණි. තත්‍ය දේපල සංවර්ධන අංශයේ ආයෝජන වඩාත් තියුණු අයුරින් වසරේ මුල් මාස දහයේ දී - 2008 වසරේ එම කාලයටම සාපේක්ෂව - සියයට 18.9කින් ඉහල නැගුණේ ය.

ගෝලීය මූල්‍යමය අර්බුදයෙන් දරුණු ලෙස පහර කෑ වින ආර්ථිකය ප්‍රකෘතිමත් කරගැනීම පිනිස වින බැංකු මගින් මෙම වසරේ ප්‍රථම මාස 10 තුල දී පෙර නූවු විරු යුවාන් ට්‍රිලියන 8.92ක (ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.3ක) නයක් මුදාහල අතර මෙය පසුගිය වසරේ එම කාලය තුල නිකුත් කල නයට වඩා යුවාන් ට්‍රිලියන 5.6ක වැඩිවීමකි. මෙය බැංකුවල ශුද්ධ ප්‍රාග්ධනයේ තියුණු වැටීමකට ද හේතු වී තිබේ.

අවදානම් ආයෝජනවල ප්‍රතිඵලයක් වසයෙන් නිර්මානය වී ඇති ලාභ නූපදින දැවැන්ත නය පිලිබඳ බිය පිලිබිඹු කරමින් ෂැංහයි කොටස් වෙලඳ පොල මාස තුනක් ඇතුලත විශාලත ම එක් දින කඩා වැටීම සලකනු කල පසුගිය අඟහරුවාදා සියයට 3.5ට කඩා පාත් විය. මෙම හදිසි පහත බැසීම අනෙකුත් ආසියාතික වෙලඳපොලවල් වෙත කැලඹිලිකාරී රැලි රැගෙන ආවේය. විශාලතම බැංකු ලෙස නම් කර ඇති බැංකු වෙත ඉල්ලීම් සැපිරීමට ප්‍රමානවත් වන අයුරින් තවත් ස්ථාවර ප්‍රාග්ධනයක් සපයා ගැනීමට අවම වසයෙන් යුවාන් බිලියන 300ක් (ඩොලර් බිලියන 43ක්) සපයා ගැනීමට වින බැංකු රෙගුලාසි පාලක අධිකාරීන් විසින් කර ඇති ඉල්ලීම් පිලිබඳ ආයෝජකයෝ අවධානයෙන් පසුවෙති.

මූල්‍යම අනතුරු දැනටමත් විනය ඉදිරියේ ව්‍යාප්ත වී තිබේ. නොවැම්බර් 18 වෙනි දින වෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නලයේ පල වූ විචාරයකින් සඳහන් කරනු ලැබුවේ, එක්සත් ජනපද මූල්‍යමය ප්‍රතිපත්තියේ සට්ටනය සාපේක්ෂව වඩා නම්‍යශීලී හුවමාරු රේට්ටුවක් පවත්වාගෙන යන අනෙකුත් ආසියාත රටවල් මත විනය තරම් වඩා සෘජු ආකාරයෙන් “ආනයනය”කෙරී නැති බවයි. “එහෙත් මෙම රටවල් ද විනයේ සමපේක්ෂක ගලාඒම් වලින් නිරුක්තිය ලැබූ ලාභ මුදල්වලට පහසුවෙන් ගොදුරු විය හැක. ඔවුන්ගේ ආර්ථිකයන්... විනය සමග වෙලඳ උත්පාතයෙන් ද දැන් හොං කොං වෙත ගලා එන්නා වූ එකී ප්‍රාග්ධනය ද ලබා ගනිමින් වාසි සහගත තත්වයක පසු වෙයි.”

සිංගප්පූරුවේ පැවැති ඒපීඊසී හමුවේදී ආසියාතික නායකයින් ගනනාවක් ම පෘථුල වෙමින් පවත්නා බුබුලු පිලිබඳ ඔවුන්ගේ සාවධානය විවෘතව ම ප්‍රකාශ කලහ. එක්සත් ජනපදයේ ආන්තික-අවම නය පොලී අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය මගින් තමන් “සන්ත්‍රාසයට පත්වූ” බව හොං කොංහි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී ඩොනල්ඩ් ට්සැන්ග් සඳහන් කලේය. මෙම වසරේ දේපල මිල ගනන් සියයට 30ක ප්‍රතිශතයකින් සහ මාර්තු මාසයේ අවම මට්ටක පැවැති හැගේ සෙන්ග් කොටස් වෙලඳ දර්ශකය දෙගුනකින් ද ඉහල දමමින් විනය හා බැහැරින් - ඔක්තෝබර් මස සිට නොවැම්බර් මාසය දක්වා කාලයේ දී - පැමිණි හොං කොං ඩොලර් බිලියන 567.5ක් හෙවත් එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 73කට වඩා අධික සමපේක්ෂක ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයකට නගරය මුහුන ලා සිටී.

“මේ මොහොතේ දී අපට එය සමඟ දිවි ගෙවීමට සිදුවන අතර දුෂ්කරතාවන් හසුරුවා ගැනීමට ද හැක, එහෙත් එය සුවිශේෂී සහ පලල්, පුලුල්ව පැතිරී ගිය බුබුලක් වේ නම්... මෙය වඩා බරපතල ප්‍රශ්නයක් වනු ඇත.” සිංගප්පූරු දේපල මිල ගනන් තුන්වන

කාර්තු වේ දී - දෙවන කාර්තුවට සාපේක්ෂව - සියයට 15.8කින් ඉහල නැගුණේ ය.

හොං කොං මූල්‍යමය අධිකාරීන් විසින් සමපේක්ෂනය මැඩලීමේ අරමුණින් හොංකොං ඩොලර් මිලියන 20ට වඩා වැඩි වටිනාකමින් යුත් නිවාස මත විශේෂයෙන් විශාල ඉඩම් හිමි ධනවත් චීන ආයෝජකයන්ගෙන් අයකරන අනිවාර්ය එක්වර ගෙවීම් සියයට 40 දක්වා තෙගුනයකින් ඉහල දැමීමේ ය. සිංගප්පූරු ආන්ඩුව ගැනුම්කරුවන්ට අර්ධ වශයෙන් සංවර්ධනයන් මත ගැලවුම් ගෙවීම් කල් දැමීමට අවසර ලබා දෙනු වස් නය සැලසීමට අත් හිට වූ අතර, වැඩෙන මිල ගනන්වලට සටන් කිරීමට වඩ වඩාත් ඉඩම් මුදා හැරීමට සැලසුම් කරයි.

දකුණු කොරියාවේ මහ බැංකුව වැඩෙන නිවාස නය සහ නිවෙස් හිමි නය පිලිබඳ හිතකාව මධ්‍යයේ උකස් නය ශක්තිමත් කිරීමට ගතහැකි පියවර පිලිබඳ සලකා බලමින් සිටියි. "විස්තාරනිත ද්‍රවශීලිතාව සහ නිවාස මිල ගනන්වලින් තවදුර ලාභ ලැබීමේ අපේක්ෂාවන් ගත් කල, නිවාස මිල එක තැන පල්වීම පිලිබඳ පීඩනය ඉහල ගොස් තිබේ" යැයි කොරියන් බැංකුවේ අර්ධ වාර්ෂික මූල්‍යමය ස්ථාවරත්වය පිලිබඳ ප්‍රකාශනයකින් අනතුරු ඇඟවීය. දැවන්ත විරැකියාවේ ප්‍රතිඵලයක් වසයෙන් ව්‍යයිකාරක ආදායමට (වැය කල නැති ආදායම) නිවෙස්හිමි නය අනුපාතය ඉහලයාම, 2008 වසරාවසානයේ 1.4ට සහ 2004 වසරේ 1.13ට සාපේක්ෂව, මෙම වසරේ ප්‍රථම අර්ධයේ දී 1.43 ක අගයක් වාර්තා කලේය. ජුනි මාසයට සමස්ථ නිවෙස්හිමි නය, මාර්තු මස අගයෙන් සියයට දෙකකට වැඩි මට්මකින් පැන එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 708.4ක් විය.

ආසියාවේ කොටස් හා දේපල මිල ගනන් වල වර්ධනය ප්‍රධාන ආර්ථික පදනමේ නරක අතට හැරීම සමග බැඳී පවතී. ලෝකයේ දෙවන විශාලතම ආර්ථිකය පවත්නා ජපානයේ කොටස් වෙලඳ පොල මෙම වසරේ මේ දක්වාමත් ඒ සා සාන තත්වයක පවත්නා ප්‍රමුඛ කාර්මික රටවල්වලින් එක ම එක වේ.

නය පොලී අනුපාතිකය පිලිබඳ ජපන් පාලක කවයන් තුල ගැඹුරු බෙදීම් අවුලුවමින්, ජපානය 2006 වසරේ සිට ප්‍රථම වතාවට අවධමනයට ඇතුලු විය. උත්පාතය සහ වෙලඳ හාන්ඩවල මිල ඉහල යාම පිලිබඳ සැලකිල්ල හෙලිදරව් කරමින් ජපන් බැංකුව (බීඕජේ) නොවැම්බර් 20 වෙනි දින නිල පොලී අනුපාතිකය සියයට දශම 1ක මට්මක පවත්නා ගන්නා බව නිවේදනය කලේය. නව ඩිමොක්‍රටික් ආන්ඩුවට බීඕජේ

හරහා පසුබැස්ම පරයාලීම පිනිස දැනටමත් ඉහල-පහල මට්මක පවත්නා පොලී අනුපාතිකය පහත හෙලීම වැනි තදබල පියවරයන් ක්‍රියාවට දැමීම අවශ්‍ය කර තිබේ. අවධමනය, සියයට බිංදුවක නය පොලී අනුපාතිකයක් තිබියදීත් 1990 ගනන්වල ජපානයේ දිග් ගැස්සුන එකතැන පල්වීමෙන් කලඹවාලීය.

ජපානය ඔක්තෝබර් මාසයේ අපනයනවල ඊනියා "පුනර්ජීවනයක්" වාර්තා කලේ සැබවින් ම පසුගිය වසරේ මෙම කාලයට සාපේක්ෂව අපනයන්ගේ අගය, සැප්තම්බර් මාසයේ වාර්තාවූ සියයට 30.6ක පහත වැටීමට වඩා අඩුවෙන් එනම් සියයට 23.2කින් පහත බැසීම හෙයිනි. වසරානුපාතිකව මෙම වසරේ චීනයට කරන ජපන් අපනයනයන් සියයට 14.3 ට පහත වැටුණු අතර එය උතුරු ඇමරිකාව වෙත කරන්නා වූ අපනයනවල සියයට 28.4 ක කඩා වැටීම හා බටහිර යුරෝපයට අපනයනවල සියයට 26.9ක පහත බැසීමත් සමග සැසැලූවට වඩා අඩු අගයක් ගනී. මේ අනුව, ජපානයේ සෘජු වර්ධනය මුලුමනින් ම පාහේ රැඳී පවතින්නේ චීනය මතය.

අනෙකුත් ආසියාතික ආර්ථිකයන් ද මූලික වසයෙන් ම මෙයට සමාන ඉරනමකින් යුක්ත වේ. වැඩිමනක් ආසියාතික රටවල්වල විශාලත ම වෙලඳ සහකරුවා වන්නේ චී නමුත් චීනයට ඔවුන් වෙනුවෙන් දැරියහැකි සුවිශේෂයක් පිරිනැමිය නොහැක. පසුගිය දශකය පුරාවට ම, ආසියාවේ පදනම් වූ ඒවා ද ඇතුලුව අන්තර් ජාතික සංගත විසින් නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල් පුද්ගල ලාභ ශ්‍රම වෙලඳ පොලක තත්වයේ සිට ඇමරිකානු සහ අනෙකුත් සංවර්ධිත රටවල්වලට ප්‍රති-අපනයනය කරන චීන පිරිවැද්දුම් මෙහෙයුම් සඳහා අර්ධ වසයෙන් නිමකල කොටස්, ප්‍රාග්ධන භාන්ඩ සහ අමු ද්‍රව්‍යයන් සපයන්නවුන්ගේ යෝධ ජාලයක් බවට පරිවර්තනය කර තිබේ. මෙම අවසන් නිමවුම් ආසියාතික භාන්ඩ සඳහා වන ඉල්ලුමෙන් සියයට 60කට ගනන් බලා ඇති අතර, චීනයේ සාපේක්ෂ ගෘහස්ත වෙලඳ පොල ආදේශකයක් සැපයීමට බෙහෙවින් අප්‍රමානවත් ය.

තමන්ගේ අහස උසට වැඩුණු නය බර තම ප්‍රතිවාදීන්ගේ කරමතට කඩාපාත් කිරීමට ඩොලරය දුර්වල කිරීමේ ඇමරිකන් ක්‍රියාමාර්ගය ද සමග එකට ඒකාබද්ධව චීනයේ දැවැන්ත ගලවා ගැනීමේ පැකේජයන් සහ විශාල බැංකු නය විසින් නව, ශක්‍ය වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමෙන් බෙහෙවින් දුරස්තව, නව ගෝලීය මූල්‍යමය අස්ථාවරත්වයකට පදනම් දැමීමට හේතුවෙමින් තිබේ.